

ROBERT ERVIN HOWARD

LEBKA TICHÁ (*The Skull of Silence*)

Lidé to nazvali Den králova strachu. Ale pro Kulla, krále Valusie, tenkrát šlo jen o člověka. Nikdy nebyl statečnější muž, ale všechno má své hranice, i odvaha. Samozřejmě, že Kull věděl, co je to obava a chladné našeptávání strachu, náhlý děs a dokonce i závan neznámé hrůzy. Ale vždy to byl jen úlek a šubnutí v přítomní mysli, většinou vyvolaný překvapením nebo nějakou ošklivou záhadou, či nepřírozenou věcí. Spíše odpor než skutečný strach. Takže takový opravdový strach, jaký lidé připisovali tomu dnu, byl u něj opravdu vzácný.

Ano, byla to chvíle, kdy Kull poznal Strach, úplný, strašlivý a zoufalý, kdy ho mrazilo do morku kosti a krev mu tuhla v žilách. Právě takovou chvíli měli lidé na mysli, když hovořili o králově strachu. Nemysleli to s pohrdáním a ani Kull nepocíťoval žádný stud. Ne, to, co se stalo, mu přineslo nesmrtelnou slávu.

Bylo to tedy takto. Kull seděl pohodlně na trůnu a netečně naslouchal konverzaci mezi Tuem, hlavním rádcem, Ka-nuem, velvyslancem Piktů, Brulem, Ka-nuovou pravou rukou a Kuthulosem, otrokem, který však byl největším učencem v Sedmi císařství.

„Všechno je jen iluze,“ říkal Kuthulos. „Všechny vnější projevy samých základů reality, které jsou mimo lidské chápání, protože neexistuje nic, co by mohlo ohraničené myšlení porovnávat s neurčitým, a s nekonečným. Něco může tvořit základ všeho a zase každý přelud může být základem bytí. Všechny tyto věci byly známy už Raamovi, největšímu mozku všech dob, který před dávnými tisíciletími uvolnil lidstvo ze sevření neznámých démonů a pozdvihl jejich druh k výšinám.“

„Byl to mocný černokněžník,“ dodal Ka-nu.

„Ne, nebyl to čaroděj,“ pokračoval Kuthulos. „Žádný čarující, mumlající kejklíř, věšticí z hadích jater. Nebyla to žádná maškaráda. Raama pochopil prvotní principy. Znal pralátky a přírodní živly a ovládl jejich síly. Řídil se přírodními zákony a dosahoval skutečných výsledků. Zdokonaloval své objevy neustálým cvičením své síly zcela přirozenými způsoby, které byly pro něho tak jednoduché na provedení, jako je pro nás rozžehnutí ohně, a přitom tak hluboko za našim chápáním, jako by byl oheň pro naše opičí předky.“

„Ale proč tedy nepředal všechno své poznání lidem?“ zeptal se Tu.

„Věděl, že pro člověka není dobré vědět příliš mnoho. Někdy ničema by si tak mohl podrobit celé lidstvo, ba celý vesmír, kdyby věděl všechno to, co Raama. Člověk se musí učit sám a tímto učením rozvíjet svou duši.“

„Němnohdy, řekl jsi, že všechno jsou jen iluze,“ svéhlavě trval na svém Ka-nu, vychytralý ve státnickém umění, ale zcela nevědomý ve filosofii a vědách a mající úctu ke Kuthulosevi a jeho znalostem. „Jak to tedy je? Copak neslyšíme, nevidíme, necítíme?“

„A co to je vidění a zvuk?“ čelil mu otrok. „Není snad zvuk nepřítomností tichá a ticho nepřítomností zvuku? Nepřítomnost věcí není materiální substance. Je to – nic. A jak může nic existovat?“

„Proč jsou potom věci?“ ptal se Ka-nu jak popletené dítě.

„Ty jsou jen zdáním reality. Jako ticho. Někde existuje podstata ticha, duše ticha. Nic, které je něčím. Nepřítomnost tak absolutní, až dostává materiální formu. Kolik z vás už slyšelo absolutní ticho? Nikdo! Vždy jsou tu nějaké zvuky – šepot větru, let hmyzu, dokonce růst trávy, nebo skřípání písku v poušti. Ale v centru ticha není žádný zvuk.“

„Raama zamkl kdysi dávno,“ řekl Ka-nu, „ducha ticha do velkého hradu a neprodyšně ho tam na věky zavřel.“

„Ano,“ ozval se Brule, „viděl jsem ten hrad: stojí obrovský a černý na osamělé hoře v divoké části Valusie. Od nepaměti je lidmi nazýván jako Lebka Ticha.“

„Ha!“ konečně se projevil zájem Kulla. „Přátelé, rád bych se na len hrad podíval!“

„Můj králi,“ odpověděl Kuthulos, „není dobré plést se do toho, co Raama pevně uzavřel. Byl moudřejší, než kterýkoli člověk. Slyšel jsem legendu o tom, jak svým učením uvěznil démona. Ale já říkám – ne uměním – ale znalostí přírodních sil – a ne démona – ale nějaký živél, který ohrožoval samu existenci lidstva.“

Je zjevné, že síla tohoto živlu musela být taková, že ani Raama nebyl schopen ji zneškodnit a mohl ji pouze uvěznit.“

„Dost,“ neklidně pokynul král. „Raama je mrtev mnoho tisíc let, takže mne unavuje jen na něj myslet. Jedu hledat Lebku Ticha. Kdo jede se mnou?“

Všichni, co ho slyšeli, a stovka Rudých zabijáků, nejmocnější části Valusijské armády, jeli s Kullem, když vyrazil za svítání z královského města. Projížděli pohořím Zalgara a po mnoha dnech hledání se konečně ocitli u osaměle stojící hory, zvedající se ponuře mezi obklopujícími ji rovinami. Na jejím vrcholu se tyčil pevný hrad, ponurý a jakoby připravený k posledními soudu.

„To je to místo,“ řekl Brule. „Nejbližší osídlené místo je sto mil odtud a nikdo nepamatuje, že by tu kdy byl nějaký člověk. Vyhýbají se tomuto kraji pro jeho zlou pověst.“

Kull zastavil koně a díval se. Nikdo nemluvil a Kull vnímal podivně nesnesitelné ticho. Když pak promluvil všichni se lekli. Kull měl pocit, že toto vlnění smrtelného klidu vyzařuje z hradu na vrcholu hory. Nebylo slyšet ani jednoho ptáka a zakrnělým stromům se nepohnul ani list. Když jezdci začali stoupat k vrcholu, klapot koňských kopyt se ozýval přitlumeně a okamžitě tichl bez sebemenší ozvěny.

Zastavili se před hradem, krčícím se tu jak temná obluda, a Kuthulos se znovu pokusil přemluvit krále.

„Kulle, rozvaž si to! Rozlomíš-li pečeť, můžeš uvolnit do světa hrůzu, jejíž moci a zuřivosti neodolá jediný člověk!“

Kull s rostoucí netrpělivostí ho odstrčil. Propadl svéhlavé neústupnosti, obvyklé chybě králů, a ač většinou rozumný, přestal teď uvažovat a nic ho nemohlo odvrátit od jeho úmyslu.

„Na pečetích jsou jakési staré nápisy, Kuthulosi,“ ozval se. „Přečti mi je.“

Kuthulos neochotně sesedl a s ním i zbytek královny družiny, až na obyčejné vojáky, kteří seděli na koních jak sochy z bronzu v bledém slunečním světle. Hrad na ně shlížel jak slepá lebka, protože neměl žádná okna a dokonce i jen jediné dveře, před kterými právě stáli. Ty byly ze železa, zastrčeny na závoru a zapečetěny. Celou budovu tvořila patrně jen jedna místnost.

Kull vydal několik příkazů svým vojákům a popudilo ho, když musel nepřírozeně zvýšit hlas, aby mu velitelé vůbec rozuměli. Jejich odpověď zněla dutě a nejasně.

Potom přistoupil ke dveřím, následován svými druhy. Vedle rámu dveří visel podivně vyhlížející gong, asi z nefritu, z toho druhu zelené barvy. Ale Kull si tím nebyl jist, protože s ohromením viděl, že se barvy mění a posouvají, až měl dojem, že je jeho pohled vtahován do hloubky a pak se zase odráží na povrch. Vedle gongu visela palička ze stejně zvláštního materiálu. Lehce s ní uhodil do gongu a pak těžce vydechl, téměř ohlušen dunivě se rozléhajícím zvukem – jako by se do tohoto úderu soustředil veškerý hluk celé země.

„Přečti ten nápis, Kuthulosi,“ poručil znovu. Otok se předklonil s uctivou vážností, protože tento text vyrazil nepochybně sám Raama.

„Co bylo, může být zas,“ přednášel zpěvavě. „Pročež si dejte pozor, synové člověka!“ Narovnal se s výrazem zděšení ve tváři.

„Varování! Varování přímo od Raamy! Dbej ho, Kulle, je určeno nám!“

Kull zafuněl a tasil meč. Odsekl pečeť a začal sekat do velké kovové závory, ztěží vnímaje poměrné ticho, setrvávající přes tyto mocné údery. Pak závora upadla a dveře se rozevřely.

Kuthulos vykřikl a Kull zavrával a hleděl upřeně – pokoj je prázdný? Ne! Neviděl nic. Nebylo tam nic viditelného, a přece ucítil závan prudkého zavíření vzduchu, jak cosi vzlétlo z této odpudivé místnosti ve velkém neviditelném zavinění. Kuthulos se opřel o Kullovo rameno a křičel. Jeho slova zněla tak tlumeně, jako by přicházela z kosmické vzdálenosti.

„Ticho! Je to duše všeho Ticha!“

Zvuk ustal. Koně vyhazovali a jezdci padali do prachu. Leželi z hlavami v rukou a křičeli bez jakéhokoliv zvuku.

Jediný Kull stál vzpřímeně, nepotřebný meč napřažený před sebe. Ticho! Naprosté a absolutní! Vanoucí ve vlnách tiché hrůzy! Muži, křičící otevřenými ústy, ze kterých nevychází žádný zvuk!

Ticho vstoupilo do Kullovy duše, zatlo drápy do jeho srdce a sevřelo mu železnými obručemi hlavu. Chytil se za trpící čelo. Lebka mu třeštila a hrozila puknutím. V záplavě vlny děsu viděl Kull obrovské rudé představy: Ticho, rozprostírající se po celé Zemi, v celém vesmíru. Lidé umírají v hlubokém tichu. Hukot řek, řev moří, svištění vichrů – to vše ustupuje a mizí. Všechny zvuky se topí v Tichu. Ticho – ničící duše, tříštící mozky, vymazávající veškerý život na Zemi a stoupající hrozivě k obloze, aby rozdrtilo zpěv samotných hvězd!

A právě v tu chvíli poznal Kull strach, hrůzu a děs – drtivý, strašný, duši zabíjející děs. Postaven před tak strašlivé vidiny, opile se potácel a vrával, strachem zcela zdivočelý. Ó, bohové, nějaký zvuk, alespoň nepatrný, ten nejslabší zvuk! Kull otevřel ústa stejně jak plazící se šílenci za ním a jeho srdce mu téměř vyskočilo z hrudi silou výkřiku. Zachvívající ticho se mu posmívalo. Udeřil mečem do kovového prahu. Ticho se vylilo vzdutou vlnou z místnosti, zaťalo se do něho, rvalo ho, pošklebovalo se mu, zahrávajíc si se životem.

Ka-nu a Kuthulos leželi bez hnutí. Tu se svíjel na břiše s hlavou v rukách a bezhlesně ječel jak umírající šakal. Brule se válel v prachu jak poraněný vlk, oslepeně chňapaje po meči.

Kuli teď téměř viděl zhmotnělé Ticho, konečně opouštějící svou Lebku a děsivě se vrážející do lidských lebek. Kroutilo se a svíjelo v rouhavých propletencích a stínech, vysmívalo se mu! Žilo! Kull vrával a potácel se a tak jeho mávající paže zcela náhodně udeřila do gongu. Kull neslyšel žádný zvuk, ale ucítil odlišné chvění a škubání v tom vlnění kolem, nedobrovolné, nepatrné se vzdalování, jako když lidská ruka ucukne od plamene.

Ano, starý Raama tu nechal ochranného strážce pro lidstvo, dokonce i po své smrti se o ně staral! Kullova zmatená mysl náhle rozluštila hádanku. Moře! Gong byl jako moře, měnící své zelené odstíny, vždy neklidné, teď hluboké a hned zas mělké, nikdy tiché!

Moře chvějící se, pulsující, dunící dnem i nocí – největší nepřítel Ticha. Omámený, potácející se a malátný Kull uchopil nefritovou paličku. Podařilo se mu zklidnit třes kolen, jednou rukou se přidržoval rámu dveří a v druhé držel v zoufalém sevření paličku. Ticho se zlostně vlnilo kolem něj.

Smrtelníku, kdo jsi, že se opovažuješ stavět proti mně, co jsem starší než bohové. Bylo jsem před Životem a budu, i když Život zemře. Než se zrodil vetřelec Zvuk, byl vesmír tichý a bude znovu. Protože já se rozšířím po celém kosmu a zabiji Zvuk – zabiji Zvuk – zabiji Zvuk!

Řev Ticha se odrážel v dutinách Kullova drolícího se mozku v propastném monotónním chvalo zpěvu, zatímco jeho ruka tloukla do gongu – zase – a znovu!

Každým úderem Ticho ucukávalo – palec po palci, píd' po pídí. Zpět, zpět, zpět. Kull obnovil sílu úderu paličky. Začal slabě slyšet vzdálený cinkot gongu z nepředstavitelné prázdnoty ticha, jakoby kdesi na druhém konci vesmíru cinkaly stříbrné mince pod okovanými kopyty koní. V tom jemném chvění zvuku se vlnící Ticho začalo třást strachem.

Tykadla se krátila, vlnění se smršťovalo. Ticho se scvrkávalo.

Zpět a zpět – a znovu. Nyní se proud vln vznášel ve dveřích a muži za Kullem začali sténat a zvedat se na kolena, čelisti svěšené a oči prázdné. Kull strhl gong se zdi a vrávoravě postupoval do dveří. Byl bojovník až do posledního dechu, nepřipouštěl žádný kompromis. Nebyly tu žádné dveře se závorou, které by opět uzavřely tu hrůzu. Celý vesmír se zastavil a pozoroval mužovo odhodlání zachránit lidský rod, povznášející ho k výšinám slávy tímto nejvyšším vykoupením.

Kull stál ve dveřích a nakláněl se proti vlnění, zavěšenému mezi rámem a neúnavně bijícímu. Celé peklo se tlačilo proti němu, aby mu zabránilo setkat se s tou strašnou věcí, na jejíž poslední pevnost útočil. Ticho už teď bylo celé v místnosti a snažilo se opět vydrat ven přes nepřemožitelný třesk zvuku, do kterého se soustřeďoval hluk a řev celé Země, uvězněný rukou mistra, který kdysi dávno přemohl oba – Zvuk i Ticho.

Ticho teď sebralo všechnu svou sílu do posledního útoku. Peklo bezzvучného chladu a nehluchného ohně zavířilo kolem Kulla. Toto byla věc, živelná a skutečná. Ticho byla absence zvuku, řekl Kuthulos. Kuthulos se teď plazil a bědoval v prázdné nicotnosti.

Bylo to víc než absence, absence, jejíž naprostá nepřítomnost se stala přítomností, abstraktní představa se stala materiální skutečností. Vrávorající, oslepený, ohlušený, němý, Kull byl téměř necitlivý tím útokem sil kosmu. Nevnímal ani duši, ani tělo, ani mysl. Zvuk gongu, obklopený vířivými doteky, opět utichl. Ale Kull se nikdy nevzdával. Jeho trýzněný mozek se houpal, ale nohy mířily dál na práh a pomalu ho nesly dopředu. Střetl se se zhmotnělou překážkou, stěnou jakoby pevného ohně, horkého a planoucího a současně studeného jako led. Bez přestání postupoval a nutil ji ustupovat – ustupovat –

Krok za krokem, stopu po stopě si probojovával cestu do pokoje smrti, tlačíc Ticho před sebou. Každý krok byl démonickým utrpením, každá stopa pustošícím peklem. Ramena svěšená, hlavu skloněnou na prsa, paže zvedající a klesající v trhavém rytmu, tak si Kullrazil cestu. Velké kapky krve se mu srážely na obočí a bez ustání skapávaly dolů.

Muži za ním se začali potácivě zvedat, slabí a zmámení Tichem, které napadlo jejich mozky. Zírali na dveře, ve kterých král bojoval smrtelný zápas za celý vesmír. Brule se oslepeně plazil kupředu, vlekouc za sebou meč, stále omámený a následující jen svůj ohlušený instinkt, který mu přikazoval následovat krále, i kdyby cesta vedla do pekla.

Kuli zatlačoval Ticho zpět, po malých kousíčkách, až cítil, jak slábne a zmenšuje se. Gong vyzváněl a jeho zvuk sílil. Začal nejdříve zaplňoval pokoj, pak se šířil na Zemi a nakonec i na oblohu. Ticho se před ním krčilo a jak se zmenšovalo a bylo zaháněno do sebe sama, nabralo tak strašlivou podobu, že Kull nikdy neviděl nic hroznějšího. Paže mu odumřely, ale přinutil je mocnou silou zvednout se k dalším úderům. Ticho se svíjelo v temném koutě a sráželo se a zmenšovalo. A opět, poslední úder! Všechn hluk vesmíru vyrazil spojenými silami v jediném výkřiku, zaječel, rozdrtil a pohltit vše jediným třesknutím. Gong se rozlétl do miliónů vířících částic. A Ticho vykřiklo!

Ještě nikdy nezněl pípot ptáků a šelest letícího větru ve větvích tak příjemně v Kullových uších! Opíjel se tím zvukem tak žíznivě, jak se střízlivý muž opíjí studeným vínem. Ticho, omračující rozum, bylo pryč. Zmizelo – zahnáno zpět silou nefritového gongu, vyhoštěno navždy do ultrakosmického pekla, které ho zplodilo. A válečníci, jeden po druhém, se potáceli bledí a chvějící se. Kull zabouchl železné dveře jedním postrčením svých statných ramen. Brána se zabouchla s mohutným cvaknutím. Pak se král zašklebil na kovový prsten, který mu podával beze slova Tu – velkou pečeť Valusie.

„Pečeť Raamy tu byla nedotknuta sedm tisíc let, dokud jsme my, ve svém bláznovství, ji nerozlomili ve dvě,“ zabručel Kull, přikládaje prsten k zámku a vyražejíc tam královské insignie Valusie. „Varuj všechny lidi! Pečeť Kulla zavřela zámek těchto dveří, nedovol žádnému bláznovi, aby ji zlomil pro všechny příští věky, aby se velká Valusie neponořila do zeleného moře – aby se Ticho opět nevrátilo lovit duše lidí!“

Rudí zabijáci vyrazili mocný pokřik na tato slova svého krále. Pak jeli zpět jasným ránem k Zázračnému městu s potěšující hudbou tohoto pozdravného výkřiku, zvonící jim v uších.

Přeložila *Eva Konečná*